

Panun rakinoita

"Prahestatti".

Meidän oululaisten lähin naapurikaupunki Raahе viettää tänään ja huomenna suurta juhlaa, 300-vuotissyntymypäivää, jota Suomen historiassa voidaan pitää hyvinkin kunnioitettavana saavutuksena. Siis: katse Raahеen — päin! Ja sitten otetaan kunniantekoasento — noin. Ja heitetään pois vanhat riidat ja vällytykset, ainakin näiksi päiviksi.

Ei sillä, että allepainetulla koskaan olisi ollut mitään Raahеa ja Pekan kaupunkia vastaan, mutta kun Raahеn ja Oulun välillä jo 300 vuotta on vallinnut eräänlainen "kylmä sota", jos nyt uskaltautuisin oikein nykytermejä isoista otsikoista lainaamaan, niin onhan tässä itse kukin tullut osallistuneeksi sellaiseen jo perinteisiin kuuluvaan pieneen pistintaisteluun. Ja eihän se ihme ole, jos vähän nakeltaisiinkin, sillä tottahan kilpailu kaupallisella alalla välillä kiihtyy vieläkin kovaksi, vaikka toivottavasti ei enää koskaan niin armottomaksi kuin silloin, kun Raahе oli nuoruutensa kukoistuksessa ja Kok-

kola ja Oulu olivat väkeviä vanhempia serkkuja, ajan tyyliin häikäilemättömiä, niin että vaativat peräti koko kilpailijan hengiltä ottamista, koska silloisten hullujen kauppamääräysten mukaan oli valtiiovallan vallassa yrittikö ja menestykö joku vaiko ei.

Hullummin siinä kuitenkin ei käynyt ja Raahе rupesi senkuin vain entisestään vaurastumaan ollen mahtavimmillaan kauppa- ja merenkulkukaupunkina samoihin aikoihin kuin tämä Oulummekin ja yhtä yritteliäs, jollei joskus yritteliäämpikin. Molemmat nämä naapurikaupungit ovat olleet siinäkin suhteessa aitopohjalaisia, että ovat hyvin tienneet arvonsa ainakin sen entisen arvonsa, sillä kun meikäläisen miehenikään päästiin oli kumpikin kaupunki jo jättänyt taakseen parhaat vuotensa — toistaiseksi — eikäpä varsinkaan niihin aikoihin ollut paljon muuta leuhkimisen aihetta kuin historia. Tosin Oulu oli edullisemman sijaintinsa takia kehitynyt monin verroin isommaksi kaupunkiksi, mikä puolestaan antoi meille oululaisille pontta puheisiin. No ei se nyt itseasiassa

niin vakavaa ollut, mutta silloin kultaisina opiskeluvuosina jolloin maailma vielä tuntui olevan mallillaan, kuului päiväjärjestykseen "riidellä" näiden kahden tapuli-kaupungin ansioista ja mahdollisuuksista. Ja jos oli Oulu isompi ja sen kannattajajoukko monipäisempi eivätkä esitaistelijatkaan supliikittomia, niin täytyy sanoa että hyvin Raahе pärjäsi eikä suinkaan vähiten juuri meheväsanaisten ja huumorintajuisten kyttämiestensä ansiosta.

Leikki sijansa saakoon!

Kyllä minä omasta puolestani olisin valmis suomaan elintilaa muillekin tervaporvareitten, laivanrakentajien ja merimiesten jälkeläisille kuin nimenomaan Oulussa syntyneille ja vaikuttaneille, joten lykkyä tykö vain. Ja vaikka omasta puolestani olenkin Raahessa käydessäni iloinnut sen hiljaisesta pikkukaupunkirauhasta joka muka "suurkaupunkilaisen" hermoille tekee niin peräti hyvää, niin olen huomannut, että sama levottomuus ja hermonkulutus se on tarpolla meikäläiselle ammatimiehelle Raahеnkin avviisissa, joten ei senpuolesta. Ja vaikka Raahе on vielä paljon vailla nykyajan mukavuuksista, niin on sillä jo sellaistaikin, mistä ei "edes" Oulu voi leuhkia. Ja mitä siihen

satamaan tulee niin myönnetään nyt vihdoin, että se ei ole mikään roskareti, vaan mitä käyttökelpoisin ja koko Pohjois-Suomelle merkittävä reti, joka kyllä selviää siitä meriliikenteestä, mikä vähitellen uudelleen kasvaa Lapaluodon vaiheille. Mikä minua sitten vielä on viehättänyt vanhassa Raahessa on kaupunkikuvan säilyminen silläään, noin suurinpuittein ottaen viimevuosisataisen vanhoillaan, ja vaikka tietysti vanhat talot vähitellen joutuvat väistämään uusien kivitalojen tieltä, niin täytyy sanoa, että nykyisellään kadut ja korttelit ovat hyvin kodikkaita ja tasapainoisen kokonaisuuden muodostavia. Ja mikä vielä on ollut hauska todeta on se huomauttaisuus, jota kaupunki historiaansa ja kotiseutuharrastuksia kohtaan on osoittanut ja osoittaa.

Kirjoitettu virallinen Raahеn historia tosin on kesken, mutta muuta vanhaa raahelaista on kyllä prantätty, niin että sitä historiaa kertyy yhdeltä ja toiselta kantilta katsottuna. Historioimistyön on suorittanut vuoteen 1899 saakka mainio Raahеn professori (eikä mikään — rinna) Alma Söderhjelm. Sitten on toisen kuulun professorin Paulaharjun maanmainio "Vanha Raahе", kotiseutukirjallisuutemme loistavimpia opuksia, jonka lukee kuin romaanin.